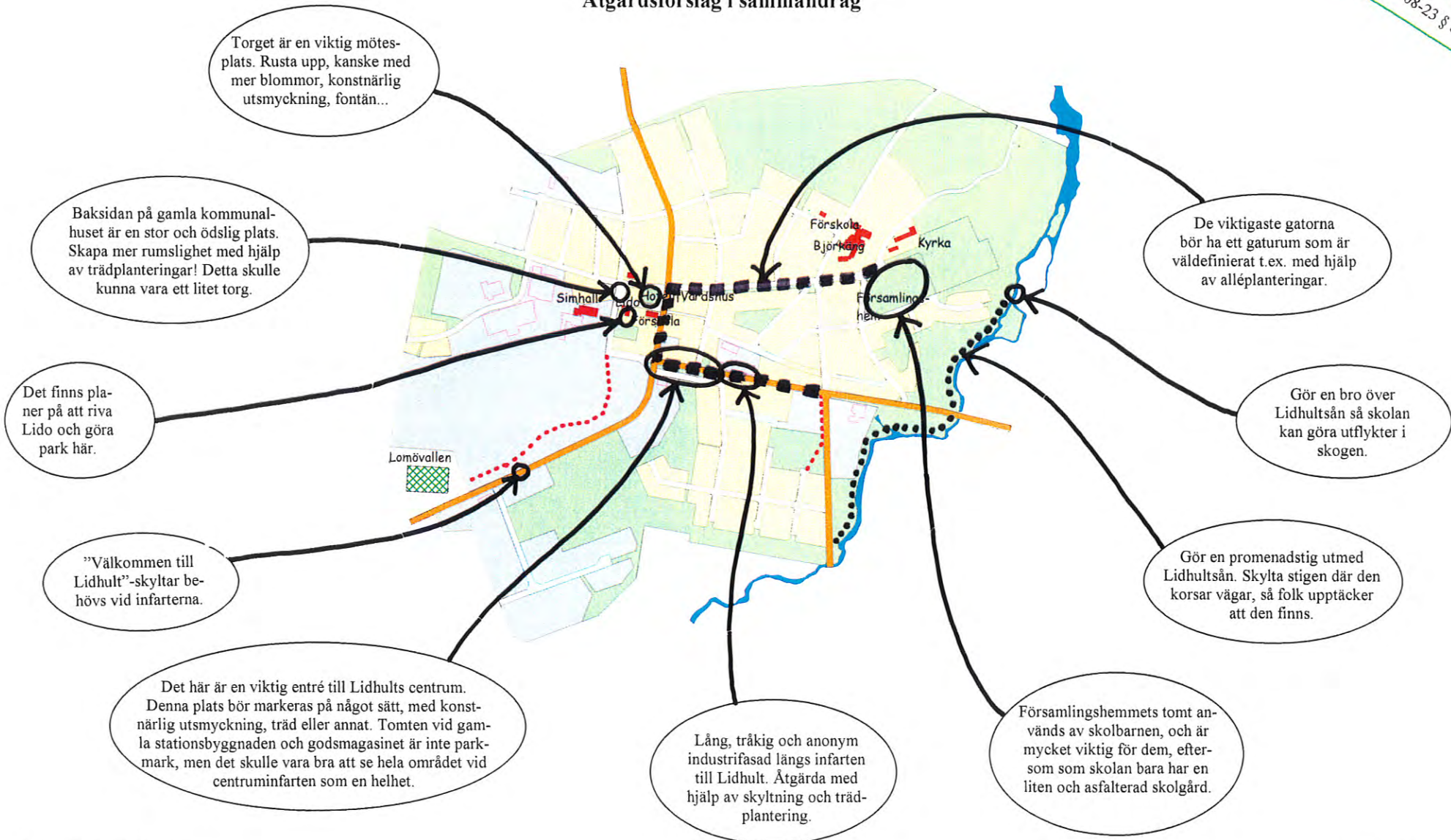

Grönstrukturplan för Lidhult

Antagen av kommunfullmäktige 2001-08-23 § 81.

Åtgärdsförslag i sammandrag

Innehållsförteckning

<i>Sida</i>	
1	Åtgärdsförslag i sammandrag
2	Inledning
2	Litteraturförteckning
3	Vad ska man med parkerna till?
3	Mål för parkstandard
4	Beskrivning av Lidhult, med förslag på förändringar
7	Temakarta: Grönstruktur
8	Temakarta: Stadsbild och kulturell identitet
9	Temakarta: Barn
10	Temakarta: Skola och förskola
11	Temakarta: Äldre
12	Temakarta: Vårdboende
Bilaga 1	Definition av begrepp (hämtat från <i>Grönstrukturplan för Ljungby</i>)

Inledning

Denna grönstrukturplan har utarbetats av Landskaparna Löfkvist & Sundin AB och Essensor AB under tiden oktober 1999 till maj 2000 på uppdrag av och i samarbete med Ljungby kommun. Arbetet har diskuterats med en referensgrupp bestående av Bert Milling, Ingegerd Andersson, Olle Ring, AnnKristin Rådberg, Sylve Wiik, Per-Olov Almqvist och Lennart Claesson.

Metoden bygger på samma upplägg som en redan utförd grönstrukturplan för Ljungby stad, med modifieringar, eftersom Lidhult är en liten tätort på landsbygden. Eva Sundin och Ingrid Löfkvist står för uppläggning av arbetet, inventeringar och analyser. Rapporten har skrivits av Eva Sundin. Alla allmänt tillgängliga grönytor och andra gröna ytor av betydelse i Lidhult har inventerats. Vid inventeringen har ett protokoll fyllts i, vars värden sedan matats in i databaser av Susana Pesce, som ansvarar för GIS-hantering. Till varje enskild parkyta är kopplad en databas med den insamlade informationen om parken. Detta kallas GIS, geografiskt informationssystem. Systemet gör att man kan göra många olika slags sökningar och kombinationer som går att få fram i kartform.

Litteraturförteckning

Irène Tallhage Lönn, 1994, *Stadens parker och natur*.
Boverket Rapport 1994:12.
Berggren-Bärring, A-M & Grahn, P, 1995, *Grönstrukturens betydelse för användningen*, Landskapsplanering Rapport 95:3, SLU
Grahn, P, m.fl, 1997, *Ute på dagis* Stad & land nr 145, SLU
Berglund, U & Jergeby, U, 1998, *Stadsrum människorum - att planera för livet mellan husen*, Byggforskningsrådet T8:1998
Värnamo grönplan, antagen 1991-06-27
Olsson, T et al, 1998, *Människans natur, det grönas betydelse för vårt välbefinnande*, Byggforskningsrådet T21:1998

Vad ska man med parkerna till?

För att kunna bedöma parkernas kvalitet måste man ha klart för sig vad man vill få ut av parkerna och vad de ska vara bra för. Biologisk mångfald och vegetation som klimatförbättrare frågar inte efter förvaltningsgränser, utan det kan lika gärna vara tomtmark. Lidhult ligger bokstavligen mitt i skogen, så man tar sig snabbt ut i naturen. Man kan promenera på gatorna och titta på trädgårdar. Så varför ska man då ha parker?

Barn och gamla är beroende av sin närmiljö

Man bör i första hand se till barns och gamlas behov vid parkplanering, eftersom dessa tillbringar en stor del av sin vardag i den stadsdel där de bor, och är beroende av kvaliteter och brister i sin närmiljö. Detta beskrivs mer under temakartorna.

Promenadstråk viktiga

Yrkesarbetande har ofta inte tid att använda utemiljön till annat än något man passerar på väg till och från jobbet på vardagarna, och de har ofta möjlighet att ta sig med bil till attraktiva platser för t.ex. skogsutflykter och jogging. Om de använder parkerna så är det för promenader.

Parker används ofta som delar av kommunikationsstråk, och många uppskattar att se andra människor där. Det mest attraktiva är att kunna gå en lagom lång runda utmed vatten. Ibland vill man vara ensam med naturen, andra gånger är det en stor tillgång att se andra människor. Tipspromenader brukar vara välbesökta, kanske just för chansen att man träffar bekanta där. Det är bra om man kan välja olika längd på promenaden, kanske 1 km, 2 km och 5 km.

Mål för parkstandard

För att kunna bedöma om det finns för lite, lagom, eller för mycket parkmark, samt om parkerna har tillräckligt bra kvalitet, måste man ställa upp mål.

En grönyta har betydelse både för aktiv användning och som en utsikt från gator och fönster. För att en park ska vara så användbar som möjligt krävs det mer än att den är ett stycke skogsmark. Tillgänglighet och användbarhet för olika grupper är viktiga faktorer.

Parkmark är allmänt tillgänglig friyta som ska kunna användas för lek och vistelse av olika grupper: barn, vuxna, äldre, handikappade.

Det behövs jämna och släta gångvägar utan alltför brant lutning, och armstödsförsedda bänkar på jämna mellanrum så man kan sätta sig och vila. Alla lite större parker bör som minimistandard ha en gångstig som är minst 1 m bred och ha en jämn, hård yta av t. ex. stenmjöl.

Önskad standard vad gäller yta och tillgänglighet

- Anlagd lekplats inom 200 m, utan att korsa barriär
- Grannskapspark: 1-5 ha, inom 200 m, utan att korsa barriär
- Stadsdelspark: mer än 5 ha, inom 500 m, utan att korsa barriär
- Varje stadsdel ska ha en stadsdelspark som ska vara minst 5 ha.
- Rekreatjonsområde inom 800 m. I rekreatjonsområdet ska man kunna promenera minst 1 km på stigar i naturmark eller betesmark.

Lidhult är helt omgiven av rekreatjonsområden, även om det inte syns på kartan som enbart har med planlagd mark. Alla som bor i Lidhult har mindre än 800 m till rekreatjonsområde. Det finns ingen stadsdelspark, men om man räknar rekreatjonsområdena, så har ingen mer än 500 m dit, och ingen behöver korsa någon barriär. Ingen har heller mer än 200 m till park större än 1 ha utan att korsa barriär (om man även här räknar med rekreatjonsområdena). Däremot finns bostäder som har mer än 200 m till anordnad lekplats, se temakarta barn.

Beskrivning av Lidhult, med förslag på förändringar

Lidhult är ett litet samhälle med dynamiskt näringsliv. Läget långt från större orter gör att det finns ganska mycket service i Lidhult, och denna service är också viktig för kringliggande landsbygd och småorter.

Lidhult har en mycket god arbetsmarknad, men ändå kan man inte vänta sig att orten kommer att växa. Tendensen är att människor väljer antingen den rena landsbygden eller också lite större orter.

Lidhult har två centrum, dels det gamla centrumet vid kyrkan, där det finns skola och vårdboende, och dels ett nyare centrum vid Torget, där det finns bibliotek, vårdcentral, daghem. Simhall, affärer och restaurang ligger ganska nära Torget. De två centrumen binds samman av Storgatan, vilket ger denna gata en särställning. Andra viktiga gator är Unnarödsvägen, Torggatan och Järnvägsgatan.

Alla i Lidhult har nära ut i skogen, och det är inte lönt att diskutera areal grönyta per invånare eftersom det finns så mycket. Däremot kan man underlätta utnyttjande av rekreationsområdena genom fler markerade stigar. En promenadväg utmed Lidhultsån skulle ge invånare tillgång till vattenkontakt, något som alltid uppskattas. Strax söder om samhället, på gångavstånd, finns dessutom ett friluftsbad i en anlagd badlagun vid sjön Askakern.

Karaktäristiskt för Lidhult är stora tomter, mycket grönska, och också många obebyggda tomter med skogsdungar inne i samhället. Detta tillsammans med läget mitt i skogen gör att Lidhult inte utgör något problem för ekologisk mångfald eller för den ekologiska infrastrukturen, och därför är denna grönstrukturplan inte inriktad på ekologiska aspekter. Det som är viktigt i Lidhult är de kulturella och sociala aspekterna på grönytor, att de ska fungera som mötesplatser och att de ska skapa identitet.

Som kontrast till all skog finns det behov av en viss "småstadsmässighet", det vill säga tydliga torg och gaturum, men också av parken som kulturuttryck, något tydligt designat med välklippta gräsytor.

Lidhult behöver bättre skyltning!

För en besökare i Lidhult är det påfallande lite skyltat, och de skyltar som finns ser man inte alltid från det håll man ser, och man undrar vad det är för företag i de lokaler man ser, och man undrar vad som egentligen är centrum. Lidhult skulle vinna mycket på en tydligare skyltning, och då gärna en samordnad skyltning enligt ett program gjort av en arkitekt/designer. När man kommer till Lidhult bör man mötas av en stor välkomstskylt. Ett stort företag som säljer över hela världen som Kalmar kan gärna visa detta genom att ha skyltar på både engelska och svenska. Skyltning kan skänka status åt både företagen och samhället. Det är ett sätt att visa att man väntar sig och välkomnar besökare utifrån.

Det är mycket trevligt att mötas av en välkomstskylt när man kommer till en ort, som man gör i Ryssby.

En lång, tråkig och anonym industrifasad centralt i Lidhult. Här behövs en stor skylt så att man åtminstone vet vilket företag som finns här. Plantera gärna en trädrad mellan byggnaden och vägen (fastighetsägaren har uttryckt att han inte har något emot detta).

Om man kommer från "fel" håll och aldrig har varit i Lidhult förr så är det inte lätt att veta vad detta är för industri (- det är en sport- och simhall!). Man kan tro att Lidhultsborna inte väntar sig att det ska komma några besökare.

Lidhults kök har en stor och tydlig skylt. Namnet "Lidhults kök" bidrar till att göra orten känd i resten av Sverige, ger ortsborna anledning att känna stolthet över sin ort. Föredömligt!

Entréer till centrum

Entréerna till centrum är mycket viktiga för hur man uppfattar en ort och också hur en besökare uppfattar vad som verkligen är centrum. I centrum förväntar man sig tätare bebyggelse och trängre gaturum i kontrast mot omkringliggande områden.

Det här är en mycket viktig punkt. Det är entrén till centrum när man kommer från Halmstad eller Ljungby. Här bör man göra något så att besökare uppfattar att det "tättnar till".

Några tyska turister har köpt glass och äter den precis utanför affären. Tänk om man hade kunnat göra en liten park vid den gamla stationsbyggnaden mitt emot affären (se fotot till höger).

Torget

Torget är en viktig mötesplats. Här finns lekplats och boulebana. Det centrala läget och att det vetter mot viktiga gator gör att man ser om det finns människor här, och människor lockar nya människor. Utformningen borde göras mera "stadsparksnärlig" med mindre grusytor. Det vore trevligt med en fontän i cirkeln. Det är inte så trevligt egentligen att ha papperskorgar vid sofforna, för ibland luktar det illa och är fullt med surrande getingar. De människor som inte slänger skräp på marken är beredda att gå några steg till en papperskorg.

Det här skämmer torget: en tråkig parkeringsplats, två helt olika anslagstavlor, en ful transformatorstation. Varför inte klä in transformatorstationen med snyggt utformade anslagstavlor och ta bort de två andra?

Den här minnesstenen som beskriver nödhjälpsarbete med skogsdikning och annat står undanskymd vid en belysningsstolpe och en papperskorg. Det finns dessutom en hundlatrin strax intill. Ge den här stenen en bättre placering, t.ex. på torget.

Gaturum

Det här är Storgatan mellan kyrkan och torget, Lidhults viktigaste gata som binder samman Lidhults två centrum. Denna gata behöver något som markerar dess status och som definierar gaturummet.

Träd, belysningsstolpar eller pollare kan skapa rumslighet i gaturummet. Denna bild är från Vislanda.

Baksidan på gamla kommunalhuset är en stor och ödslig plats. Skapa mer rumslighet med hjälp av trädplanteringar! Detta skulle kunna vara ett litet torg.

Konstnärlig utsmyckning för att skapa identitet

Någon skulptur som är helt speciell för Lidhult och som det skrivs om i tidningarna skulle kunna bidra till stolthet och identitetskänsla. Denna skulptur skulle placeras på en strategisk plats, antingen på torget eller vid centruminfarten vid gamla stationen.

Rekreativsområden

Gör en markerad promenadstig längs Lidhultsån!
De flesta människor går bara på vägar och stigar, inte i obanad terräng, och promenadstigar med vattenkontakt brukar vara de stigar som uppskattas allra mest. Lidhultsån är ganska osynlig idag, fast den går genom Lidhult, och en promenadstig skulle lyfta fram den kvalitén som ån är. För att bli känd borde stigen dessutom skyltas där den korsar andra vägar.

Temakarta: Grönstruktur

Denna karta visar de olika grönytor som finns på planlagd mark i Lidhult. Som park räknas grönytor som är användbara för rekreation, oavsett om det är anlagd park eller naturmark. Grönytor som avgränsar större vägar eller industrier kallar vi skyddsområde.

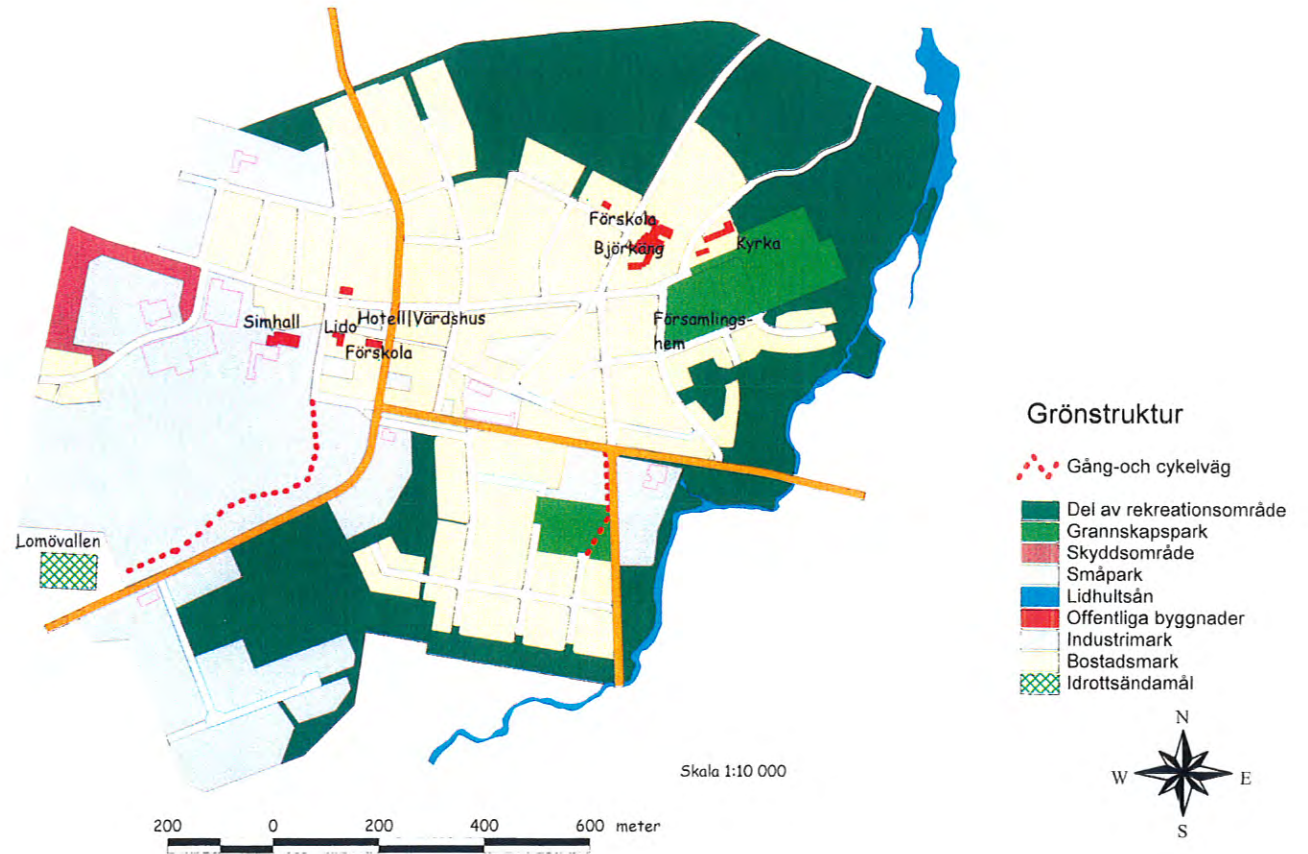
Parktyper

Del av rekreationsområde. Runt hela Lidhult finns skogsmark som lämpar sig för rekreation. Endast de delar som är planlagda är med på kartan.

Stadsdelspark: större än 5 ha, men inte del av rekreationsområde. Denna parktyp finns inte i Lidhult.

Grannskapspark: 1-5 ha

Småpark: mindre än 1 ha

Temakarta: Stadsbild och kulturell identitet

Alléer och stora träd hör till det som har betydelse för stadsbilden. Gamla och nya kyrkogården har stort kulturhistoriskt värde. Det som har störst betydelse för den kulturella identiteten är nog särpräglade eller betydelsefulla byggnader, som kyrkan, gamla kommunalhuset och Kalmar LMV som de syns i fonden på Järnvägs-gatan. Det är viktigt att marken runt dessa byggnader står i samklang med byggnadens uttryck.

Torget med gamla kommunalhuset.

Kyrkan och allén upp till kyrkan.

Stadsbild och kulturell identitet

- Gång-och cykelväg
- Allé/trädrad
- Genomfart
- Park med stora träd
- Park med stort kultur historiskt värde
- Park
- Lidhultsån
- Offentliga byggnader
- Industrimark
- Bostadsmark
- Idrottsändamål

Temakarta: Barn

Kartan kombinerar några av de viktigaste parametrarna för att ge en bild av parkernas kvalitet ur barns synvinkel.

Var barnen bor, och hur långt de har till lekplats

Ett antal barn har mer än 200 m till anordnad lekplats, men samtidigt finns det inte så många barn i Lidhult, och det är också ett värde i att veta att det brukar finnas andra barn och vuxna när man går till en viss lekplats, och den chansen är större med ett litet antal lekplatser.

Anordnad lekplats

På en lekplats kan man träffa andra barn och vuxna på ett annat sätt än i trädgården. Det är viktigt att lekplatser har kvaliteter även för medföljande vuxna, t.ex. sittplatser och picknickplatser. Barnen ska inte bara ha gungor, utan även gräs att springa på och snår att gömma sig i.

Plats för bollspel

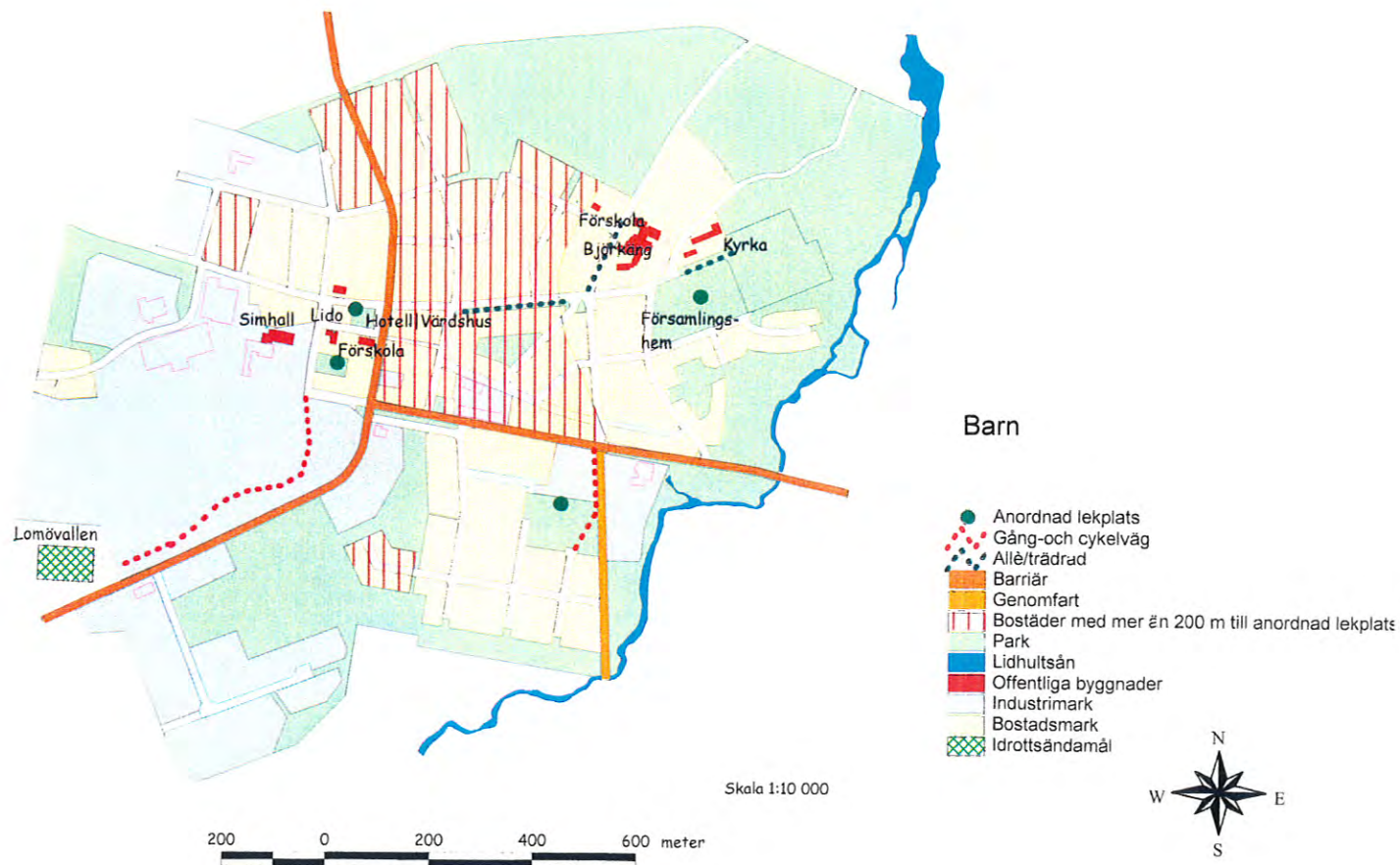
Barn behöver plats för bollspel, men det räcker med en liten klippt gräsyta. I många parker sköts allt gräs som ängs- eller långgräsytor, d.v.s. det slås bara en gång per år.

Lekvänligt

Större barn behöver större ytor att röra sig på, de behöver också platser där man kan bygga kojor. För att bygga kojor behövs en plats där omgivningen tillåter att det ser "skräpigt" ut, och där kojorna får vara kvar en längre tid. Det måste också finnas byggmaterial, som pinnar, grenar eller stenar.

Det här är en lekplats med bra förutsättningar: klippt gräs för bollspel, naturmark, pulkabacke, sittplats för vuxna, både sol och trädskugga.

Temakarta: Skola och förskola

Parkerna är ett viktigt komplement till skolgården och förskoletomten.

Forskning har visat att daghemsbarn som leker mycket utomhus i naturmark får bättre motorik och koncentrationsförmåga än barn på en liten förskoletomt med mycket lekredskap, men inga buskage att krypa in i.

Förskolan har en liten och trång tomt som saknar lekbuskage eller naturmark, vilket är synd. Lidhult som har så mycket skog!

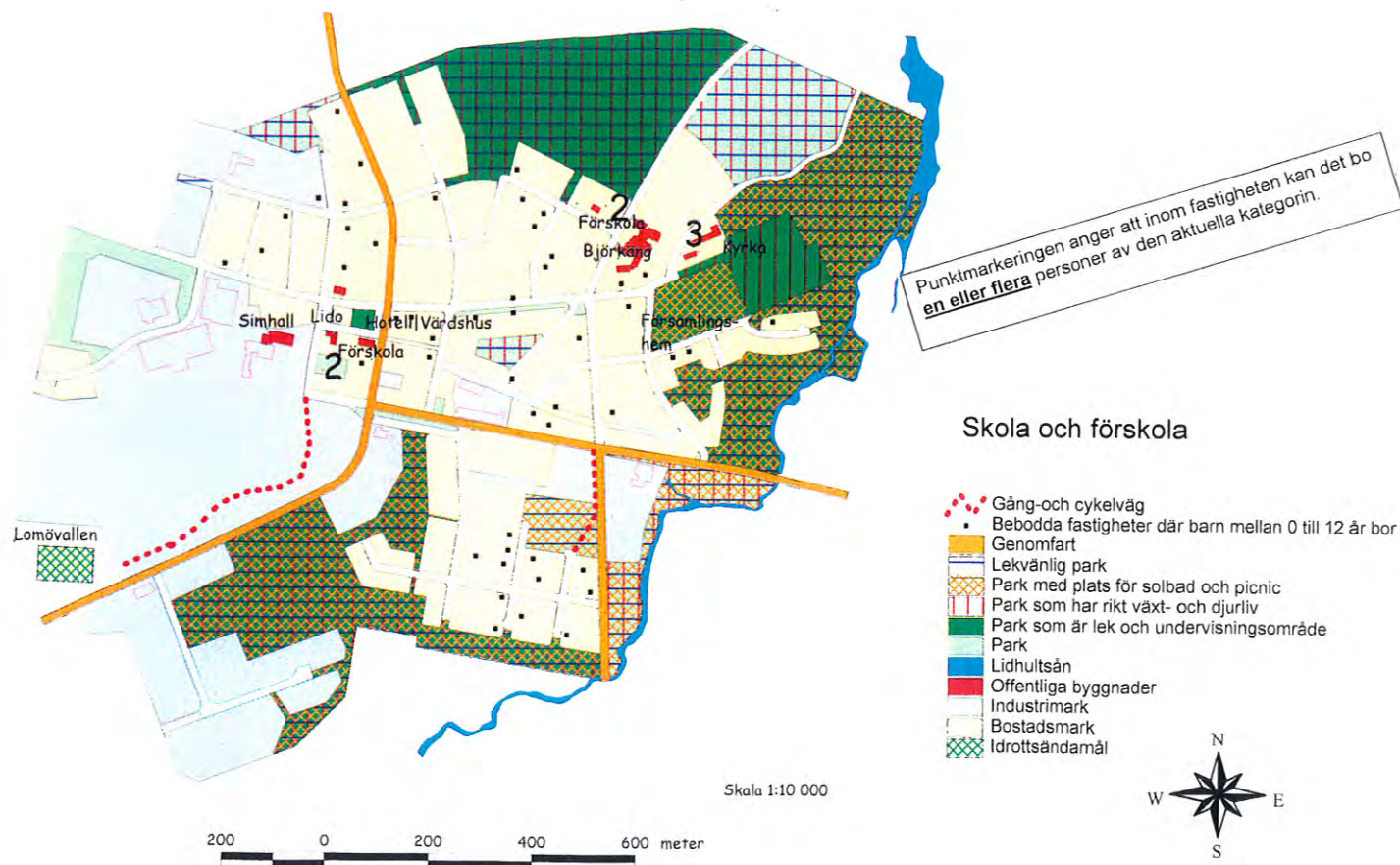
Skolan har en ganska liten skolgård med mycket asfalt. Som tur är kan skolbarnen använda den stora tomten vid församlingshemmet.

Förskola: klassificering av utemiljö

Klass 1	Naturmark/levvänlig vegetation på stor tomt
Klass 2	Antingen halvbra tomt eller också som klass 3 men kompenserad av naturmark/levvänlig vegetation i omedelbar anslutning
Klass 3	Torftigt utseende/aldeles för liten tomt

Skola: klassificering av utemiljö

Klass 1	Mycket naturmark/levvänlig vegetation tillgänglig för barnen
Klass 2	Vissa delar av tomten är bra med naturmark/levvänlig vegetation, medan andra delar är ödsliga
Klass 3	Mest stora ödsliga gräs- eller hårdgjorda ytor

Temakarta: Äldre

Gamla mår bättre och får bättre koncentrationsförmåga om de får vistas utomhus en stund varje dag. Många undersökningar visar att aktivitet är en mycket viktig faktor för äldres hälsa.

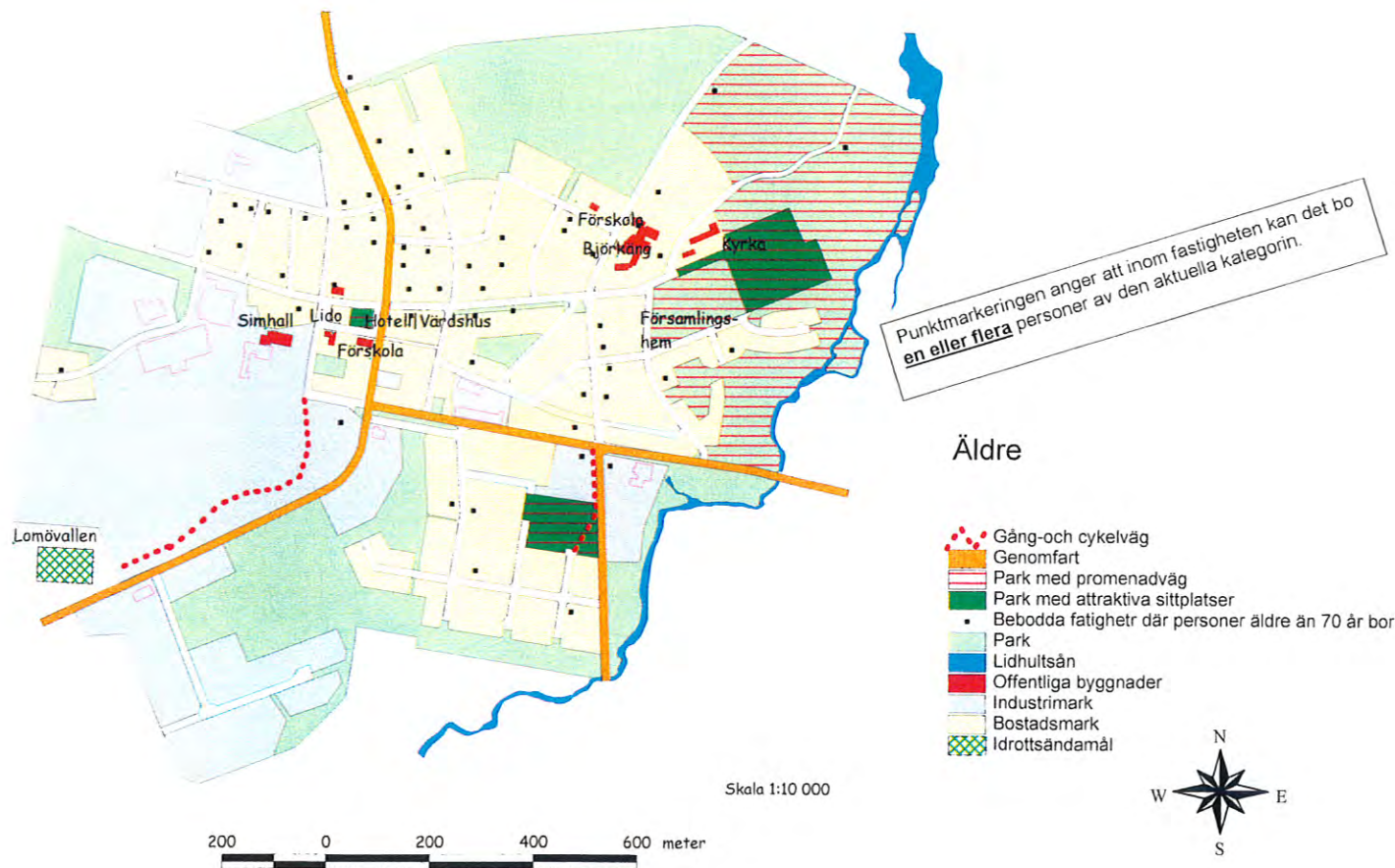
Promenader är en aktivitetsform som är lämplig för och uppskattad av många, och för att stimulera till promenader är det viktigt med vackra omgivningar och bra gångvägar. En aldrig så vacker park är inte till tillräcklig nytta om den inte är framkomlig. För att parker ska vara tillgängliga för så många som möjligt bör det finnas släta gångvägar som inte är för branta, armstödsförsedda soffor på inte alltför långa avstånd, sittplatser så man kan välja sol eller skugga, känner skydd i ryggen och har en trevlig utsikt över blommor eller folk som rör sig. Att se och träffa andra människor är ofta viktigt för äldre. Det är mycket uppskattat om det finns serveringar.

Kartan visar var de äldre bor, men det är endast en blå punkt per fastighet, även om det är ett flerfamiljshus eller ett vårdboende med många över 70 år.

Det bor många äldre i den nordvästra delen av Lidhult. Torget har ett bra läge för dem, och det är trevligt att det finns både soffor och boulebana där, men vad det vore trevligt om man gjorde torget till riktig liten pärla med blomsterrabatter!

Soffor på trevliga platser är viktigt för äldre.

Temakarta: Vårdboende

Både äldre och yngre handikappade kan bo i vårdboende, men vanligen är det gamla människor, och denna temakarta koncentrerar sig på de äldres behov.

De som bor i gruppboende behöver en särskilt trevlig utemiljö, eftersom de är så beroende av den nära omgivningen, både för att vistas i, och för att se ut genom fönstren. Något som bör särskilt betonas, är den glädje många har av att se småfåglar utanför fönstret, och detta kan man främja genom att ordna fågelbad, fågelbord och busksnår som uppskattas av fåglar. Blomsterrabatter bör inte läggas intill fasader, utan så att de kan ses inifrån.

Parkerna är ett komplement till tomten, som de gamla besöker tillsammans med vårdpersonal. Många av de gamla sitter i rullstol eller går med rullator, vilket gör att gångvägarnas släthet och lutning är avgörande för möjligheten att besöka parken.

Vårdboende

Klass 1	Tomten har lummig trädgårdskaraktär med mycket blommor, trevliga uteplatser
Klass 2	Det finns fina inslag i utemiljön, men den är inte tillräckligt bra som helhet
Klass 3	Tomten ger ett kallt och ödsligt intryck

Björkäng har blomsterrabatter och fågelbord som man kan se inifrån fönstret och upphöjda odlingslådor som man kan odla i även om man sitter i rullstol. Detta ger högsta betyg för utemiljö.

Vårdboende

- Gång-och cykelväg
- Genomfart
- Park med rikt växt-och djurliv och årstidsaspekter
- Park med promenadväg och attraktiva sittplatser
- Park som har accep. bullernivå och vindskyddat
- Park som är viktig för boende
- Vårdboende klass 1
- Park
- Lidhultsån
- Offentliga byggnader
- Industrimark
- Bostadsmark
- Idrottsändamål

Bilaga 1

Definition av begrepp

Denna text är hämtad från grönstrukturplanen för Ljungby stad, men alla definitioner, begrepp och kvalitetsbeskrivningar är m.m. är tillämpliga på grönstrukturplanen för Lidhult.

Grönstrukturplanens uppbyggnad

Den här grönstrukturplanen är uppbyggd med hjälp av GIS, geografiskt informationssystem. Olika typer av grönytor har inventerats, och protokoll har fyllts i. Protokollen har matats in i databaser, som har knutits till ytor på den digitala (data-) kartan. Genom att klicka på en viss yta på datorns karta kan man få reda på hur denna yta klassificerats i de olika aspekter som ingår: parktyp, parkfunktion, parkkvalitéer o.dyl. Om man t.ex. är intresserad av en viss aspekt, så kan man få fram en karta som visar t.ex. alla parker med anordnade lekplatser. Observera då, att i systemet ligger att hela parken markeras, inte just den punkt där lekplatsen är placerad. I denna rapport presenteras olika kombinationer av aspekter på tematikarter, men det är möjligt att göra många andra kombinationer.

Grönstruktur

I *Grönstrukturens betydelse för användningen* förklaras begreppet så här:

Med 'grönstruktur' menas utbudet av grönområden i en enskild tätort, såväl till total sammanlagd yta som till antalet områden, var de ligger och fördelningen av dessa områden på skilda storlekskategorier. Det innefattar också kvaliteten på grönytorerna avseende hur dessa upplevs.

Stadsdel

Stadsdelsindelningen är gjord för detta projekt, och är inte officiell.

Barriär

Starkt trafikerad väg. Järnvägsområdet har också inräknats bland barriärer, eftersom den kan komma att bli mer trafikerad i framtiden om Europakorridoren byggs.

Park = Allmänt tillgänglig grönyta

Park = allmänt tillgänglig grönyta, vars läge gör den användbar för rekreation. En ren skyddszon vid vägar, som saknar andra funktioner, är inte en park. En park kan var helt och hållet anlagd (=kulturpark) eller ett stycke sparad natur som man har gjort mer eller mindre med (=naturpark). Vi har valt ordet park i stället för grönyta eller grönområde för att det är kort och låter trevligt, och samtidigt ger en förväntan om bra kvalitet. Ordet grönyta utlovar knappast mer än en gräsyta.

Alla allmänt tillgängliga grönytor är klassificerade i parktyp, parkfunktion, parkkaraktär och parkkvalitéer.

Parktyp

Parktyp är klassificering av parker enligt storlek och/eller läge.

Småpark

Småpark är en park som är mindre än 1 ha, men inte klassificerad som skydd mellan bostäder och väg eller del av rekreationsområde. Ibland är det en prydnadsplantering eller liten park med en lekplats, ibland är det en överbliven yta. För en så här liten yta kan stora träd vara en tillräcklig kvalitet.

Grannskapspark

Grannskapspark är en park som är 1-5 ha, men inte klassificerad som skydd mellan bostäder och väg eller del av rekreationsområde.

Stadsdelspark

Stadsdelspark är en park som är större än 5 ha, men inte klassificerad som skydd mellan bostäder och väg eller del av rekreationsområde.

Skydd mellan bostäder och väg

Ett grönområde som ligger som skyddsområde mot väg, men som samtidigt har betydelse för barns lek, som promenadområde e.dyl. Men denna yta är har inte samma värde som en park i ostört läge, och räknas inte med vid beräkning av tillgänglig parkyta per invånare.

(Del av) rekreationsområde

På kartan markeras grönyta som är planlagd, men i vissa fall är det planlagda området del av ett närströvsområde utanför bebyggelsen, och det är en stor kvalitet att bostadsområdet gränsar direkt till ett större naturområde, utan någon väg emellan. Rekreationsområdena i Ljungby består av skog och/eller ett småskaligt odlingslandskap.

Parkfunktion

Parkfunktion talar om hur en park används eller skulle kunna användas. En park kan ha flera funktioner samtidigt.

Park för hela staden

En park som folk tar sig till även om den ligger ganska långt bort från dem, därför att parken erbjuder något unikt, eller en park som ses eller besöks av många därför att den ligger i stadens centrum.

Grönstråk för gång/cykel

Parkens huvudsakliga funktion är att vara gång- och cykelstråk.

Lek- och undervisningsområde för skola eller förskola

En park som ligger så nära en skola eller förskola att det är lätt att göra utflykter dit. Det är inte nödvändigt att man använder parken idag, det räcker att det är möjligt att använda den.

Viktig för vårdboende

En park som ligger så nära ett vårdboende att det är lätt att göra utflykter dit. Det är inte nödvändigt att man använder parken idag, det räcker att det är möjligt att använda den.

Möjlig plats för dagvattenanläggning

Större, relativt lågt liggande gräsyta där man skulle kunna göra en dagvattendamm eller översvämningssyta.

Begravningsplats

En begravningsplats har begränsat tillträde på så vis att ett värdigt uppförande förväntas, lek och picknick är inte tillåtet. Men för människor som söker stillhet och ro är särskilt äldre begravningsplatser med uppvuxna träd mycket fina promenadområden. Det finns ofta trevliga sittplatser.

Stort kulturhistoriskt värde

Parken i sig har ett stort kulturhistoriskt värde

Parkkaraktär

Alla gör automatiskt distinktion mellan natur och kultur, och vi har behov av bägge typerna. En del av en park kan ha naturparks-karaktär och resten av parken kulturparks-karaktär, och då blir parken både naturpark och kulturpark i databasen.

Kulturpark

En kulturpark är tydligt anlagd av människor. Ofta är det klippta gräsytor med solitärträd.

Naturpark

En naturpark är en bit skog eller hagmark som sparats och blivit park. Det kan finnas ängsytor som slås en gång om året, men inte klippta gräsytor.

Parkkvalitéer

För att en park ska fylla sitt syfte att ge god rekreation åt olika sorters människor så bör den ha vissa egenskaper, som här kallas parkkvalitéer.

Stora träd

Stora träd är en mycket stor kvalitet, oavsett om de står på kommunal eller privat mark. Nästan alla Ljungbys parker har stora träd.

Vattendrag

Vatten i form av bäckar, åar, sjöar eller hav är troligen det mest attraktiva elementet i miljön. Därför är de parker som ligger längs Lagan och längs Ulvabäcken mycket viktiga.

Kuperad terräng

Även en lätt böljande terräng är mer tilltalande för ögat än en helt plan yta. Ljungby har allmänt en kuperad terräng, så det gäller även de flesta parkerna. Stadsdelen Stensberg är ett undantag, där är nästan alla parker platta.

God rumsbildning

Rumsbildningar kan bestå av t.ex. häckar, gläntor, markens form eller stora solitärträd.

Acceptabel bullernivå

Bullernivån är subjektivt bedömd vid besök på plats.

För att en park ska ha en rekreativ effekt är det viktigt att den inte störs alltför mycket av t.ex. trafikbuller. För höga bullernivåer har parker längs E4:an och längs Märta Ljungbergsvägen, och även Hembygdsparken, som störs av stålgiuteriet.

Vindskyddat

Det finns vegetation som ger vindskydd. Eftersom det finns så många parker med stora träd i Ljungby så finns inte många vindpinade platser här.

Det här är ett exempel på en lekvänlig park.

Lekvänlig

Klätterträd, klätterstenar, snår att leka i, material som pinnar, stenar att bygga av, ”tolerant” omgivning, dvs ej krav på att det ska se städut. Om det går att bygga kojor, och kojorna får lov att finnas kvar en längre tid, är det ett tecken på att parken är lekvänlig.

Centrum och Brunnsgården saknar helt lekvänliga parker. Någon park i detta område bör förändras så att den blir lekvänlig.

Anordnad lekplats

En anlagd lekplats har inte bara en rent fysisk betydelse, utan det är också en signal till barn och föräldrar att man kan leka här. Den har en social funktion, för här finns en chans att träffa och lära känna andra.

En lekplats ska inte bara bestå av uppradade lekredskap, utan den ska samspela med omgivningen, som helst ska bestå av både lekvänlig vegetation och ytor att spela boll på. Soffor för de vuxna och gräsytor för picknickfilten hör också till. Dessa krav uppfylls sällan helt av Ljungbys lekplatser, men lekplatsernas kvalitet har inte bedömts i denna inventering.

Plats för bollspel

Avser plats för spontant, oorganiserat bollspel. Behöver inte vara anlagda bollplaner, det räcker med en öppen, någorlunda slät, klippt gräsyta. Ytor med högt gräs, som sällan slås, duger inte för bollspel.

Rikt växt- och djurliv

Det väsentliga är upplevelsen av t.ex. vårblommor och fågelkvitter, det behöver inte vara några sällsynta arter.

Eftersom en stor del av Ljungbys parker har naturparks-karaktär, så är det också gott om parker med ett rikt växt- och djurliv.

Årstidsaspekt/Blommor

Någon tydlig årstidsaspekt, t.ex. mycket blommor (träd, buskar, örter, lökar som blommor). I en naturpark kan det vara en rik vitsippsblomning och i en kulturpark kan det vara fält av scilla eller perennrabatter.

Villastadsdelar som saknar årstidsaspekter i sina parker kompenseras av trädgårdarnas blomprakt, men Centrum och Brunnsgården som mest består av flerfamiljshus, behöver få in mer blommor i parkerna.

Promenadväg

Vuxnas användning av parker är till stor del för promenader. Om parken ska kunna användas av så många som möjligt är det viktigt att det är lätt att ta sig fram.

En park må ha aldrig så vacker natur, så är den inte till så stor glädje om det inte finns någon lättframkomlig stig där. Inte endast rörelsehindrade är utestängda från att kunna använda parken, för de flesta vuxna promenerar bara på någorlunda lättgångna stigar.

Det här är ett exempel på en perfekt promenadstig. Den är smal och slingrande och smälter bra in i naturen, men samtidigt är den tillräckligt bred och med tillräckligt fast underlag för att vara framkomlig för en rullstol. Här finns dessutom en soffa där man kan sätta sig och vila eller bara njuta av naturen.

Plats för solbad, picknick

I en park önskar man platser där man kan ligga och solbada eller ha picknick. Det ska vara attraktiva platser, och helst inte alltför utsatta av blickar från bebyggelse. I en skog söker man gläntor, i en öppen park söker man någon form av skydd, kanske närheten till ett stort träd. Man ska helst kunna välja mellan platser i sol och platser i den behagliga skuggan från ett träd.

Attraktiva sittplatser

I alla parker behövs soffor i sol och i skugga, skyddade i ryggen, med utsikt över något vackert eller utsikt över folk i rörelse.

Kartan är ett exempel på hur inventeringsresultaten kan plockas fram i kartform.

- Park med attraktiva sittplatser
- Park som saknar attraktiva sittplatser

Grönområden med begränsad tillgänglighet

Här avses de obebbyggda delarna av tomter, t.ex. trädgårdar, gårdar vid flerbostadshus, skolgårdar, samt parkmark som inte kan användas p.g.a. sitt läge. Med begränsad tillgänglighet menas att allmänheten upplever tomternas grönska från gatorna, och att tillträde till tomten är begränsad till dem som t.ex. bor, går i skolan eller arbetar där.

Bostadsområden

Att promenera på gatorna och titta på hus och trädgårdar är ett komplement till parkerna, och har betydelse för vuxna människor, både yngre och äldre, rörelsehindrade och inte.

Rent visuellt ser småhusområden så mycket vackrare och mer harmoniska ut om träd sticker upp ovanför taklinjen. Nyare delar av Ljungby saknar nästan helt stora träd i trädgårdarna. Det kommer förmodligen heller aldrig att bli några stora träd där efter som tomterna är för små. Ljungbys äldre tomter har ganska många stora träd, men de står ofta i trädgårdarnas inre delar, och har därför inte så stor betydelse för gatubilden. Troligen sker också en gradvis utarmning av beståndet av stora träd. När hus byter ägare faller ofta något stort träd i trädgården, men man planterar sällan träd som kan bli stora. Stora träd på parkmark är desto viktigare.

Flerfamiljshusområden

En egen trädgård ger möjlighet till solbad och att ha trevliga sittplatser. Om man bor i lägenhet är man mer beroende av att dessa möjligheter finns i bostadsområdet eller i närliggande parker. Med vissa lysande undantag, är utemiljön vid flerfamiljshusen i Ljungby inte någon ersättning för en egen trädgård. Även marklägenheter i bostadsrättsform har i allmänhet en ganska torftig utemiljö.

Småhusområden

Småhusens trädgårdar har en ganska jämn kvalitet över hela Ljungby. Om de inte är alltför nyanlagda är de lummiga och trevliga.

Koloniområde

Kan tillföra mycket till omgivningen om det är tillåtet att promenera i koloniområdet. Ett instängslat koloniområde har sämre rekreativvärde för omgivningen än ett vanligt bostadsområde.

Idrottsplats

En instängslad idrottsplats som Lagavallen har naturligtvis värde för dem som utövar idrotter där, men för rekreation i allmänhet har den inte större värde än en inhägnad industritomt.

Skyddsområden och trafikgrönytor

Yta som inte är attraktiv att beträda, t.ex. yta mellan Ringvägen och E4, eller småytor i eller vid vägar. De har visuell betydelse, och kan ha betydelse för djur- och växtliv. Många av Ljungbys trafikgrönytor består av tall- och granskog och fungerar utmärkt för sitt ändamål. De döljer vägar och trafikplatser, de är gröna även på vintern, de ger vindskydd och de drar inga stora underhållskostnader.

Allé/trädrad

Allé eller trädrad i gatumiljö, har betydelse för stadsbilden.

Förskola

Klass 1	Naturmark/lekvänlig vegetation på stor tomt
Klass 2	Antingen halvbra tomt eller också som klass 3 men kompenserad av naturmark/lekvänlig vegetation i omedelbar anslutning
Klass 3	Torftigt utseende/aldeles för liten tomt

Skola

Klass 1	Mycket naturmark/lekvänlig vegetation tillgänglig för barnen
Klass 2	Vissa delar av tomten är bra med naturmark/lekvänlig vegetation, medan andra delar är ödsliga
Klass 3	Mest stora ödsliga gräs- eller hårdgjorda ytor

Vårdboende

Klass 1	Tomten har lummig trädgårdskaraktär med mycket blommor, trevliga uteplatser
Klass 2	Det finns fina inslag i utemiljön, men den är inte tillräckligt bra som helhet
Klass 3	Tomten ger ett kallt och ödsligt intryck